

Мохамеданство, около Прилепъ (едно село), на Пернаръ (Пангай). По-малки влашки общини има въ Костуръ, Солунъ, Сересъ, Охридъ (110 кѫщи), Ресенъ (100 кѫщи), въ Битоля, Прилепъ (150 души), Велесъ (80 кѫщи), Кичево и т. н. Влашките овчари, т. н. *каракачани*, прекарватъ зиме край Егейско море, а лѣте скитатъ по високите планини, като достигатъ понѣкога чакъ до Троянския Балканъ. До сега власитѣ държаха съ гърците и много се погърчвали; сега, обаче, ги е обхванало едно национално ромънско, анти-гръцко, движение, именно въ Влашка-Клисура, Крушево и при Пиндъ. Въ 1874 г. и на Пиндъ имало вече 7 ромънски училища (въ Влашка-Клисура, Неджополе, Гопице, Крушево, Охридъ, въ Стэръ-Абелъ при Пиндъ и въ Новъ-Абелъ между Верия и Вожана *). *Северните ромъни* живѣятъ въ големи колонии по дѣсния Дунавски брѣгъ край Видинъ (14,690 души отъ мѫжки полъ въ 26 села; отчасти сѫ унияти), и въ Добруджа, а въ по-малки край Орѣхово и Никополъ. Въ Дунавския вилайетъ наброяватъ ги изобщо до 30,702 души отъ мѫжки полъ. Означените на много карти гѣсти поселения отъ ромъни около Враца, споредъ Славейкова и Каница, сѫ на нищо не основана измислица. Обратно, въ Сърбия има 127,326 ромъни (Rad., XI, 249). Тѣ се дѣлятъ на туземци — *царани* (цара = terra) и на *унгурени*, преселници презъ време на австрийското господство (1718—39) и по късно отъ Банатъ, Трансильвания и Влашко, въ планинската област между Морава и Тимокъ.

Албанци (по български още арбанаси, а по турски — арнаути) граничатъ съ българите отъ Прокопие до Дѣволжъ. Отдѣлни села има и по дѣсния брѣгъ на Морава (Мазурица), на Карадагъ, на Шаръ, въ Тетовската равнина, около Крушево, въ Дебърца (стр. 27) и т. н.; въ Арнаутъ-кьой около Разградъ (стр. 346). Мало и Големо Арбанаси въ Родопа сега сѫ български. Броятъ на албанците въ Турция достига до 1,300,000.

Тури (османлии) се срѣщатъ въ всѣка крепость и въ големите градове. Главните имъ селища сѫ въ Южна Добруджа отъ Разградъ и Шуменъ до морето. Впрочемъ, на досегашните етнографски карти количеството имъ е много преувеличено, тѣй като около Шуменъ и Провадия, въ Ески-Джумая и по брѣга край Варна, Балчикъ Мангалия и Кюстенджа живѣятъ сѫщотѣ въ не малъкъ брой и българи. Много турски села има въ Тузлука и Герлово (стр. 360), въ Източна Тракия, около Татаръ-Пазарджикъ и по срѣдното течение на Струма. *Юруци* живѣятъ въ Мъгленъ, край Солунъ и по крайбрѣжните равнини на югъ отъ Родопа, а *коняри* около Островското езеро. Броятъ на турцитѣ обикновено твърде много се преувеличава, съ присъединението къмъ тѣхъ изобщо на мохамеданите, а именно мохамеданите българи, бошняци (сърби), албанци, татари и черкези; сѫщински турци (въ това число и живѣещите въ Цариградъ) сѫ не повече отъ 1 милионъ. *Татари* (надъ 50,000) сѫ поселени въ XVIII вѣкъ въ Северна Добруджа, презъ последните десетилѣтия въ 20 села около Никополъ и въ 18 около Видинъ, где и днесъ често носятъ български носии и говорятъ български. Тѣ сѫ повечето земедѣлци и градинари. *Черкези* (до 150,000 души) живѣятъ край Дунава, по Балкана, край срѣбъската граница и въ Източна Тракия; въ Дунавския вилайетъ, освенъ санджацитѣ Нишки, Търновски и Софийски, наброяватъ ги 30,573 души отъ мѫжки полъ.

Цигани (стр. 292), отчасти чергари, отчасти заседнали, се срѣщатъ навсѣкѫде. Въ Дунавския вилайетъ има 7559 християни, 24,835 мохамедани (мѫже), въ Одринския вилайетъ 4626 християни, 22,709 мохамедани (мѫже), отъ тѣхъ само въ Пловдивския санджакъ 10,564; по цѣла Европейска Турция до 140,000 души.

Въ градовете се намиратъ арменски и еврейски общини. *Арменци*, повечето отъ които говорятъ турски, а пишатъ съ арменско писмо, живѣятъ въ Тулча, Русчукъ, Варна, Бургасъ, Сливенъ, Пловдивъ, Татаръ-Пазарджикъ и т. н. (Въ Дунавския вилайетъ 4684 души мѫже, въ Пловдивъ — 571). *Ереи* (повечето испански) иматъ свои селища въ Тулча, Русчукъ, Ломъ, Видинъ, Враца, Пиротъ, Нишъ, София, Самоковъ, Кюстендилъ, Т.-Пазарджикъ, Пловдивъ, Ямболъ, и т. н., въ Македония — само въ Солунъ и Битоля.

*) Picot. *Les Roumains de la Macédoine*, Paris 1875.